

POROČILO
Z 2. SREČANJA MINISTRA IGORJA LUKŠIČA
S PREDSTAVNIKI STARŠEV
V SVETIH VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNIH ZAVODOV

Kraj: Ljubljana, Ministrstvo za šolstvo in šport (MŠŠ)

Dan: torek, 09. 03. 2010

Ura: 16.30. – 19.30

V vabilu so bile v obravnavo/razmislek posredovane naslednje skupine vprašanj:

- zmanjšanju obremenitev za 20 odstotkov;
- prispevku staršev k večji kakovosti šole;
- o šolskem koledarju;
- o avtonomiji šolskega polja;
- o obravnavi letnih učnih rezultatov na svetih šol in zavodov;
- o aktualnostih ob zaključku šolskega leta.

V uvodu je minister kratko povzel vsebino obeh prvih srečanj (Brdo pri Kranju in Žalec), ki sta bili decembra 2009 in omenil nekaj konkretnih dejavnosti, ki so v teku na MŠŠ. Med zanimivejšimi je omenil:

- NPZ: Centru za izobraževanje (?) so dali nalogo, da stvari racionalizira.
- Urniki: Na MŠŠ je ustanovljena komisija, katere naloga je poenotenje počitnic za celo Slovenijo.. Skoncentrirale naj bi se v praznične dni okrog Novega leta, del bi se ukinil (zdajšnje zimske počitnice). Stvari so v fazi preverjanj. Spremembe bodo, a ne prav radikalne.
- Nesreča z utopitvijo na Štajerskem: Zaradi »šlamparije« učiteljic in rutinskega dela, je prišlo do tragične nesreče. Učitelj mora biti v takih primerih stalno z in ob učencih. Ravnanje, ki je botrovalo nesreči je neopravičljivo!
- Zaradi velikih neuspehov na nekaterih šolah je MŠŠ izvedlo (še izvaja) resne analize teh šol, da se ugotovi, kje so razlogi za neuspehe:
 - Ali gre le za neambicioznost učencev (problem strukture ambicij)
 - Ali je razlog v učiteljih (poudarek predvsem na SLO in MAT). Če bo kazalo, da ima »cela« šola probleme, se bodo preverjali tudi pri drugih predmetih.

Generalni direktor direktorata za vrtce in osnovno šolstvo, g. Boris Črnilec, je še malo konkretnije pojasnil ministrova izvajanja:

- Zimske počitnice naj bi se združile v ene, ker danes ni več potrebe za deljene, kot je bila pred okrog 40 leti, ko je bilo cca. 30.000 otrok, danes pa jih je cca. 17.000 (gneče na smučiščih, dopustih zato ni več!) ter zaradi mobilnosti staršev, ki so v službah v drugih regijah, kot so otroci v šoli (in imajo zato probleme z dopusti).
- Še zmeraj so velik problem različne članarine (npr. za EKO šolo), štartnine in tekmovalnine učencev, ki znajo biti v primerih, da gre za velike šole, zelo velika obremenitev za šolski proračun. MŠŠ zagovarja stališče, da mora šola ta sredstva zagotoviti v okviru sredstev, ki jim jih sicer namenja MŠŠ.
- Delo z nadarjenimi naj se podpira tudi v naprej! Denar za to zagotavlja MŠŠ. Merila in predpogoji za pridobitev sredstev so pa doseženi rezultati na raznih tekmovanjih in pripoznanost nadarjenosti s strani pristojnih.
- Ocena iz vedenja: se v tem mandatu vlade verjetno ne bo uvajala. Eni želijo, da se to uvede nazaj.

Eno bistvenih vprašanj, ki se danes zastavlja, a (še) nima odgovora, je: KATERA ZNANJA NAJ BI KOT DRUŽBA RAZVIJALI, DA BOMO V PRIHODNJE PRIMERLJIVI IN PRIPRAVLJENI NA IZZIVE BODOČNOSTI!

Razprava prisotnih predstavnikov svetov staršev

Minister in g. direktor sta posamezna konkretna vprašanja na kratko pokomentirala ali odgovorila, določena bodo posredovana na MŠŠ tudi v dopolnjeni pisni obliki, večina pa bo služila kot sredstvo za razmišljanje in opomnik kje se delajo napake oz. kje in kako bi se delovanje šolskega sistema dalo še izboljšati. Bistvo je eden od udeležencev pogovora dobro strnil v misel, da naj »se končno v šolo spet povrne zdrava pamet, naj se nehajo velike besede in začno mala dejanja!«

1. DELOVNI ZVEZKI (DZ), UČBENIKI

- Cena, teža, kvaliteta učbenikov so osnovni problemi!
- Naj se na trgu ne pojavljajo podobni učbeniki, da ne prihaja do težav z zamenjavami (DZ – »Project one« vs. Oxford).
- Dobro bi bilo da bi MŠŠ potrdil nekaj res kvalitetnih DZ.
- Ponekod kjer ni DZ učitelji fotokopirajo stare DZ, tako, da se nabere na koncu kup neurejenih kopij, problem pa so tudi avtorske pravice za razmnoževanje. Fotokopije kot učni listi v zvezkih so nesmisel, saj so na drugi strani otroci polpismeni. V polprazne zvezke le lepijo fotokopije. To ni prav. Naj se končno tudi v DZ odgovori pišejo v celoti, ne pa le nekaj obkrožuje, kljuka,...
- DELOVNI UČBENIKI (ne DZ!!): v take učbenike je omogočeno pisanje, zato ne morejo biti del učbeniškega sklada.
- Avtorjem učbenikov bi MŠŠ moral dati neka didaktična navodila (da bi bili bolj enotni po obsegu, težkosti snovi).
- Atraktivnost učbenikov se je zelo povečala, informativnost pa zelo zmanjšala.
- Kakšni so današnji DZ in učbeniki, da morajo prvi dve leti vse naloge delati otroci skupaj s starši, ker imajo skoraj vse naloge pisna navodila, ki jih otroci ne znajo prebrati.
- Zakaj ni MŠŠ naročnik učnih gradiv in jih da natisnit najcenejšemu tiskarju! Potem naj jih pošlje učitelje na papirju ali v digitalni obliki.

2. ZMANJŠANJE OBSEGA SNOVI ZA 20%

- Ponekod se predavajo pretežke vsebine, na drugi strani pa nivo znanja PADA!
- Kdo lahko sodi, da je MAT pomembnejša od telovadbe?!
- Na vseh šolah manjka časa za vaje in utrjevanje snovi.
- Gre predvsem za zaustavitev širjenja programov, ki so jih pisali univerzitetni profesorji, ki nimajo izkušenj in občutka, koliko ti otroci prenesejo, zmorejo!
- Zakaj se ukinja tehnični pouk in praktično delo v OŠ?
- V kurikulumu je veliko nepotrebnih obremenitev.

3. DEJAVNOSTI NA ŠOLI (bralna značka,...)

- Bralna značka: sofinanciranje s strani MŠŠ je zelo zapleteno. Ali bodo starši plačevali nalepkice? Šola ta denar dobi z MŠŠ in je od njihove delitve potem odvisno kam ga namenijo. Zato ne bodo plačevali nalepkic ali drugih oblik »značk«.
- Kakšno je stališče MŠŠ do poletne šole v naravi (morje), ki bi se izvajala med počitnicami. Nekateri so to imeli, a so starši temu nasprotovali in so ukinili.
- Kako sofinancirati kilometrine za obiske gledališč, muzejev,... s strani MŠŠ. Otroci iz mestnih središč teh stroškov praktično nimajo. Zagotoviti enako dostopnost vsem!.
- EKO šola – plačilo visoke kotizacije. To je odločitev šole. Gre za stvari, ki niso nujne, zato tudi zanje niso predvidena dodatna sredstva z MŠŠ. Minister je jasno poudaril, da je šola lahko EKO tudi brez zadevne licence! Kaj ima šola od te licence? Ali ne gre še za eno stvar več, ki se jo je nekdo izmislil in jo sedaj drago prodaja!

4. OCENE

- Otroci danes iz »male šole« pridejo – NE V ŠOLO – ampak v super opremljen vrtec, igralnico. Jasno, da potem nočejo delati in le norijo. Zato naj se v 1. triado spet uvede številčne ocene, saj sicer otroci tri leta nimajo merila za svoje znanje. Otroci potrebujejo samopotrditev.

5. PREHRANA

- Večkrat je bilo načeto vprašanje sofinanciranje kosil v OŠ!
- Problem zdrave prehrane: ker je otroci velikokrat ne marajo, potem nima nobenega učinka. Te stvari se morajo starši sami uskladiti s šolo.

6. DISCIPLINA, RED IN MIR

- Otroci imajo vse pravice, starši in učitelji nobene!
- Problemi današnje šole so v prvi vrsti problemi današnje družine!
- Centrske šole nimajo le problemov discipline, ampak problem VARNOSTI. Imajo svoje (za polovični čas) zaposlene varnostnike. Njihovo plačilo krije ustanovitelj (občina) iz sredstev varovanja objekta. MŠŠ predlaga občinam, »aktiviranje« upokojenih učiteljev, ki bi to delali brezplačno. Brez njih bo zelo težko! Drugi predlagajo upokojence, da pomagajo pri disciplini. A se je pojavilo negodovanje v kolektivu, ker se nekateri čutijo zaradi tega užaljene in odrinjene!
- Individualna vzgojna pomoč za učence, ki so vzgojno najbolj problematični (rušijo se razmerja v kolektivu).

7. ŠOLSKI URNIK

- Naj se po možnosti upošteva še urnik Univerze, ker starši ne morejo uskladiti dopustov.
- Predlog, da se podaljšajo ene počitnice (namesto, da so 4x doma krajši čas). Ta rešitev ima tudi veliko slabosti: Operaterji za termin počitnic nenormalno dvignejo cene! Na drugi strani je lažje dobiti krajše dopuste kot pa enega dolgega!
- Uvajanje 2. tujega jezika: imeli so dveletno »poskusno« uporabo, potem pa je kar ostal na urniku. To pomeni tiho širitev obsega urnika. V MB se je obnesel zelo dobro, saj je pomenil hkrati občuten dvig kvalitete še pri prvem jeziku. Odločitev o tem ali 2. tuj jezik ostane ali ne, še ni dokončna.

8. DOPOLNILNI POUK/KROŽKI

- Kaj pomaga vsa pomoč, če se ga ponekod učenci nočejo udeleževati?! Ne morejo pa jih prisiliti!
- Naj se učitelja stimulira za vodenje krožkov, da ne bo treba vsega plačevati zunanjim izvajalcem!

9. NPZ

- Kaj je pravi cilj NPZ? Zakaj rezultati niso javni?
- Ker je namen NPZ longitudinalno spremljanje šolskega sistema, zahteva Ljubljanski Aktiv, da se osebna ocena izloči iz državnega spričevala in meril za vpise.
- Zakaj se v NPZ ne upoštevajo migranti? Problem znanja jezika teh otrok (MŠŠ jim prizna/plača) le 20 ur jezika..

10. AKTIVI SVETOV ZAVODOV

Se organizirajo po vsej Sloveniji in so dobrodošel sogovornik MŠŠ v prizadevanjih za boljšo šolo. Sodelujejo pri predlogih za nove urnike, delovne zvezke (DZ),...

11. OCENJEVANJE UČITELJEV, RAVNATELJA

- Ocenjevanje učiteljev in ravnateljev: kako je lahko kriterij ocene (celo 30% ocene!) ravnatelja tudi višina pridobljenih donacij oz. dobiček šole? Kako in kdo lahko ocenjuje učitelje? Zakaj se ne nagradi dobrih učiteljev in ravnateljev?
- MŠŠ naj pripravi mehanizme za nagrajevanje učiteljev in ravnateljev! Naj se omogoči tudi, da se nesposobni učitelj lahko tudi »vrže« iz službe.

12. DRUGE POBUDE IN PREDLOGI:

- Problem nadstandarda v malih OŠ – zato je bilo več predlogov, da se omogoči s strani Fin. Ministrstva, da se del dohodnine lahko nameni tudi šolskim skladom. Zakonodaja tega neposredno ne omogoča (potrebna je ustanovitev društva – a je problem potem njegov statusa,...). Stvari niso jasne in enostavno rešljive. Mogoče so določene mahinacije, ki pa jih ne priporočajo!
- Prošnja za pravno pomoč MŠŠ pri pripravi potrebnih Pravilnikov šole. Predlagajo, da se izdajo enotni vzorci, ki bi jih pripravil MŠŠ.
- Testi za nadarjene so že zastareli in je vprašanje, koliko so potem lahko realni pokazatelj! To, da se – na eni strani – zelo poudarja nadarjenost otrok, na drugi pa se z njimi nič ne naredi, ni prav!
- Ali lahko MŠŠ krije jutranje varstvo vsem otrokom od 1. – 4. razreda, ki to rabijo. Nekatere šole imajo zaradi staršev »vozačev« zelo velike potrebe.
- Več vprašanj je bilo zastavljenih tudi v zvezi s potrebami in težavami šol, učencev in staršev, ki delajo po prilagojenih programih in o vključevanju otrok z različnimi motnjami, hibami in posebnimi potrebami v redni šolski delovni proces. Na tem področju je veliko nedorečenosti in težav, za katere večina »normalnih« in MŠŠ niti ne vedo, oz. se birokratsko rešujejo na nižjih nivojih.
- Problematika šolskih okolišev (ponekod bo premalo otrok), ki so določeni z občinskim odlokom. Zlasti letos bo problem, ker bo zelo majhna generacija.
- Šolska publikacija: njeno izdajo bi morala iz svojih sredstev pokriti šola. MŠŠ tega ne plačuje posebej, šole pa pravijo, da zanje nimajo denarja. Ponekod bi jo želeli (zaradi cenejše izvedbe) le v digitalni obliki.
- Radi bi informacijsko družbo, a nihče še ni zastavil vprašanja o zaposlovanju informatikov v OŠ!
- Današnji problemi šolstva in MŠŠ so tudi posledica izmikavanja odgovornosti na vseh nivojih!!

Pripravil:

Vilijem ERŽEN

Predsednik Sveta staršev OŠ Žiri